

ä fränder och vänner,

om velat följa Percys stoft till den sista vilan hos släkten i fäderne-
staden. Ni vet alla hur kunnig Percy var i släktens och fädernestadens
historia. Nu, när hans röst tystnat, får jag försöka återberätta för er
vad han berättat för mig om tillkomsten av detta kapell.

På 1830- och 40-talen blomstrade livet i Gefle. På varven var liv och
rörelse, luften genljöd av hammarslag och yxhugg, det doftade av tjära
och trä. När isarna gick upp seglade skeppen ut på de stora haven, i lyck-
liga fall kom de helbrägda åter till hamnen med laster, som skaffade rike-
domar åt rederier och köpmän och välstånd åt staden och bygden.

Den Elfstrandiska firmans chef vid den tiden var Pehr Elfstrand, gift
med sin kusin Ulla Valleijs. Han var en tillbakadragen och stillsam man,
släktkär och ansvarsmedveten och mycket duglig. Hans far, kommerserådet
Daniel Elfstrand, hade anställt en släkting från Elfkarleby, Olof Elfbrink
som betjäntpojke i firman. Likaså en yngling, som kom från Askersund,
Anders Petter Berg, som sedermera kallade sig Göransson. Båda hade kommit
till Gefle för att gå i skolan där. De var mycket begåvade och avancerade
raskt i firman, så småningom till kompanjoner - likaså i familjen till
svågrar till chefen Pehr.

De tre familjerna var mycket goda vänner, de var ju inte bara svågrar
utan också arbetskamrater. När den förste av dem dog, Olof Elfbrink, upp-
stod frågan om gravplats för honom. Det Elfstrand-Valleijiska gravkoret
vid kyrkan var fullt, den nya kyrkogården skulle utvidgas, och man beslöt
då att för alla tre familjerna uppföra ett gravkor så att de finge vara
tillsammans även efter döden. Den ståtliga allén av dubbla rader lönnar
anlades, och som fond för denna uppfördes gravkoret i nyklassisk stil.
Pehr gjorde själv utkastet till byggnaden och deltog hela tiden intresse-
rat och kunnigt i dess tillblivelse. En arkitekt (murarmästare) C.A.
Setterberg anlätades för ritningarnas noggrannare utförande. Den 6 nov.
1842 kunde det invigas. De tre familjerna hade var sitt gravvalv under
jord. Rummet ovan jord anordnades till ett kapell med altare, altartavla
m.m. Det var tänkt att användas som gudstjänstlokal vid jordfästningar
och skänktes 1850 till staden jämte 2000 rdr b:a till dess underhåll.
Då var även Pehr Elfstrand död, och gåvobrevet signerades för familjen
Elfstrand av hans fru Ulla.

Percys pappa Daniel, sin kära svärfar, var på sin tid en arg ung man.
Han ansåg att gravkoret var ett uttryck för högfärd och översitteri och
kunde inte tänka sig vila där Han vågade en annan Elfstrands grav ute på
kyrkogården. Jag har inte den inställningen. Pehr var en god och omtänk-
sam man. Han ordnade till det bästa för sin familj i livet, han tyckte
om dem och kände ansvar för dem och även för sin stad. Det var naturligt

honom att ordna för dem även efter döden. Att han gjorde det på sin
s vis kan väl ingen klandra honom för. Någon frågade mig en gång, om
g önskade begravas här. För mig känns det gott och hedersamt att tänka
tt jag, när min stund kommer, får samlas till dessa goda och aktnings-
värda människor, som jag på sätt och vis lärt känna under alla åten med
Percy.

Tiden gick, och valven under jord fylldes så småningom. Det var också
ganska otäckt att, när någon skulle gravsättas, man skulle öppna luckan
i golvet och balansera på den branta trappan bärande på urnan eller sänka
kistan genom den trånga öppningen. Därnere stod kistorna, alla med namn-
plåt, och man gick och hälsade dem alla. Verkligen en dödens släktgård.

En annan Elfstrand-ättling, Erik Norrdström, ordnade då med en ombyggnad
så, att de gamla valven fylldes med sand och urnrum ordnades ovanpå,
fortfarande ett för varje släkt.

När vi nu går ner till urnrummet, kan vi där på tavlorna läsa namnen
på alla dem, som gömts i de igenfyllda gravkammarna, och ägna dem en tår
av vördnad och kärlek.

Restin Elfstrand

vid gravsättningen av

Percy Elfstrands stoft 27 apr. 1930